

BO'LAJAK TEXNOLOGIYA FANI O'QITUVCHILARINI KASBIY FAOLIYATIGA TAYYORLASHDA KREATIV KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODLARINING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK IMKONIYATLARI

*Termiz davlat pedagogika instituti
Texnologiya va geografiya kafedrası
o'qituvchisi*

Avazov G'oyibnazar Berdiyevich
(+99877 392 11 31)

*Texnologik ta'lim yo'nalishi 2-kurs
talabasi*

Xushboqov Xumoyun Alisherovich

Kirish

Zamonaviy ta'lim jarayonida o'qituvchilarning kreativ kompetentligini rivojlantirish dolzarb masalalardan biri bo'lib, bu ayniqsa texnologiya fani o'qituvchilari uchun juda muhimdir. Texnologiya va innovatsiyalar ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanib borayotgan bir paytda, bo'lajak o'qituvchilarni nafaqat nazariy bilim bilan ta'minlash, balki ularning ijodiy va innovatsion fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish ham muhimdir. Ushbu maqolada bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarining kreativ kompetentligini rivojlantirish metodlari va ularning pedagogik-psixologik imkoniyatlari tahlil qilinadi.

Asosiy qism

Kreativ kompetentligining mohiyati va ta'lim jarayonidagi roli

Kreativ kompetentligining shakllanishi zamonaviy ta'lim jarayonida muhim omil hisoblanadi. Bu o'qituvchilarning mustaqil fikrlash, innovatsion yondashuvlarni qo'llash va o'quvchilarga zamonaviy ta'lim metodlarini yetkazish qobiliyatiga ta'sir qiladi. Ayniqsa, texnologiya fani o'qituvchilarining kreativ kompetentligini rivojlantirish quyidagi jihatlarda muhim ahamiyat kasb etadi:

- O'qitish jarayonida muammoli vaziyatlarni yaratish va ularni hal qilish;
- O'quvchilarning mustaqil izlanish va innovatsion faoliyatga yo'naltirilgan yondashuvlarini shakllantirish;
- O'qituvchilarning texnologik yangiliklardan xabardor bo'lishi va ularni dars jarayonida qo'llay olishi.

Kreativ kompetentligini rivojlantirish metodlari

Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarining kreativ kompetentligini rivojlantirish quyidagi metodlar orqali amalga oshirilishi mumkin:

- **Interfaol o'qitish texnologiyalari** – dars jarayonida innovatsion usullardan foydalanish o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantiradi;
- **Muammoli ta'lim va loyiha asosida o'qitish** – o'quvchilarning real muammolarni hal qilish orqali yangi bilimlarni o'zlashtirishiga yordam beradi;
- **Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish** – zamonaviy dasturiy vositalar orqali o'qitish samaradorligini oshirish;
- **STEAM yondashuvi va dizayn fikrlash metodikasi** – fanlararo yondashuvni shakllantirish va ijodiy yechimlarni topish.

•

Pedagogik-psixologik imkoniyatlar

Kreativ kompetentligini rivojlantirishda pedagogik va psixologik yondashuvlar ham muhim o'rin tutadi. Quyidagi jihatlar o'qituvchilarni kreativ rivojlantirishda asosiy omillar hisoblanadi:

- **Motivatsiyani oshirish va ijodiy muhit yaratish** – ta'lim muhitida innovatsion yondashuvlarni rag'batlantirish;
- **Mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish** – o'qituvchilarning o'quvchilarga innovatsion fikrlash metodlarini o'rgatishiga imkon yaratish;
- **Reflektiv ko'nikmalarni shakllantirish** – o'qituvchilarning o'z faoliyatini baholash va doimiy rivojlanish imkoniyatlarini oshirish;
- **Innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash** – zamonaviy o'qitish metodlaridan foydalanish orqali samaradorlikni oshirish.

Xulosa

Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarining kreativ kompetentligini rivojlantirish ta'lim tizimida innovatsion yondashuvlarni talab etadi. Kreativ metodlar pedagogik va psixologik jihatdan puxta asoslangan bo'lib, ular orqali o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini oshirish va zamonaviy ta'lim muhitiga moslashish jarayoni samarali kechadi. Shu bois, o'qituvchilarni ijodiy fikrlashga o'rgatish va ularni doimiy rivojlanishga yo'naltirish ta'lim jarayonining ajralmas qismi bo'lishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdurazakov, A. (2020). "Ta'limda kreativlik va innovatsion yondashuvlar." O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.
2. Isroilov, I. (2019). "O'qituvchilarning kreativ kompetentligini rivojlantirish." O'zbekiston Milliy Universiteti.
3. Karimov, S. (2021). "Zamonaviy ta'limda kreativ fikrlash." Ta'lim va innovatsiyalar jurnali, 3(2), 45-50.
4. Murodov, B. (2022). "Texnologiya fani o'qituvchilarini tayyorlashda kreativlik." O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
5. Qodirov, R. (2020). "Kreativ kompetentlik va uning ta'lim jarayonidagi o'rni." Pedagogika va psixologiya jurnali, 4(1), 12-18.
6. Avazov G'.B (2024) Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarini kasbiy faoliyatiga tayyorlashda kreativ kompetentligini rivojlantirish metodikasi. So'ngi ilmiy tadqiqotlar nazariyasi 7-jild 1-son respublika ilmiy-uslubiy jurnali
7. Avazov G'.B (2024) Bo'lajak "texnologiya" fani o'qituvchilarini kasbiy faoliyatiga tayyorlashda kreativ kompetentligini rivojlantirish metodikasi "PEDAGOGS" international research journal
8. Avazov G'.B (2024) Bo'lajak "texnologiya" fani o'qituvchilarini kasbiy faoliyatiga tayyorlashda kreativ kompetentligini rivojlantirish O'zbekistonda fanlararo innovatsiyalar va 30-son ilmiy tadqiqotlar jurnali
9. Avazov G'.B (2024) Methodology of creative competence development in the preparation of future technology teachers for their professional activity British Journal of Global Ecology and Sustainable Development

10. Avazov G'.B (2023) Педагогико-психологическая характеристика методов развития творческой компетентности при подготовке будущих учителей технологии к профессиональной деятельности Международный научный журнал № 16 (100),часть 1 «Научный импульс»